

Hanna Holopainen vihr

Kirjallinen kysymys lasten ja nuorten mielenterveyspalvelujen ruuhkautumisesta

Eduskunnan puhemiehelle

Eri puolilta Suomea kuuluu erittäin huolestuttavaa viestiä lasten ja nuorten mielenterveyspalveluiden ruuhkautumisesta. Voisi joltain osin puhua jopa järjestelmän romahtamisesta.

Akuutti mielenterveyteen liittyvä kriisi vaatii aina ripeitä tukitoimia ja joustavaa palvelujärjestelmää. Olisi tärkeää ratkoa pulmia etupainotteisesti ja ennalta ehkäisevästi, jotta lapsen ja nuoren toimintakyky säilyisi. Tärkeää on myös tukea koko perhettä ja tarjota tukea ja neuvoja matalalla kynnyksellä. Viivästys avun saamisessa pahentaa ongelmia, aiheuttaa turhaan lisää kuormitusta sekä lisää kustannuksia. On tärkeää, että koko palveluketju toimii. Samalla kun esimerkiksi vahvistetaan oppilas- ja opiskelijahuollon resursseja, on tärkeää varmistaa, että tarvittaessa myös edelleenohjaus jatkotoimien piiriin toimii ilman turhaa viivettä.

Kuluvan vuoden keväällä Yleisradio uutisoi nuorisopsykiatrian tilanteesta viidessä suuressa sairaanhoitopiirissä. Nuoria oli hoidossa ylipaikoilla useammalla osastolla, ja esimerkiksi Turun ja Tampereen yliopistollisissa sairaaloissa oli jouduttu turvautumaan väliaikaisesti jopa patjamajoitukseen varasänkyjenkin loputtua kesken.

Viimeisimmäksi on kuultu huolestuttavia uutisia Kuopiosta. Mediatietojen mukaan (Savon Sanomat -lehti 27.5.2021) hoitotakuu on Kuopion kaupungin mielenterveyden peruspalveluissa ylittynyt kuluvan vuoden maaliskuun loppuun mennessä nuorten tiimissä 61 asiakkaalla ja lasten tiimissä neljällä asiakkaalla. Jonotusaika nuorilla on nyt kymmenen kuukautta ja lapsilla neljä kuukautta. Henkilöstöpula on akuutti, sillä yksiköiden 12 työntekijästä 7 on siirtynyt tai siirtymässä pois tehtävistään. Kuopion kaupungin järjestämien perustason palvelujen toimimattomuus on johtanut myös erikoissairaanhoidon ruuhkautumiseen.

Kuopion tapauksessa valvonnasta vastaava Itä-Suomen aluehallintovirasto on selvittelemässä asiaa, ja mediatietojen mukaan ajankohtaista tilannetta puidaan yhteistapaamisessa kaupungin kanssa kesäkuussa. Apua jonottavien lasten ja nuorten kannalta prosessi vaikuttaa varmasti toivottoman hitaalta. Kuopion tapauksessakin palveluiden saatavuushaasteita on ollut jo pidemmän aikaa, ja kaupunki ei ole onnistunut hoitotakuun edellyttämiä palvelutavoitteita saavuttamaan.

On selvää, että kaikkialla Suomessa olisi oltava tarjolla yhdenvertaiset mahdollisuudet saada apua mielenterveysongelmiin matalalla kynnyksellä. Kuntatalouden haasteet ovat pakottaneet kunnat säästöihin ja palvelujen karsimiseen. Tämä on asettanut apua tarvitsevat eriarvoiseen ase-

Kirjallinen kysymys KK 357/2021 vp

maan riippuen siitä, missä kunnassa asuu. Tilanne ei varmasti helpota lähitulevaisuudessakaan, koska koronarajoitukset ovat entisestään lisänneet lasten ja nuorten henkistä kuormittuneisuutta.

Edellä olevan perusteella ja eduskunnan työjärjestyksen 27 §:ään viitaten esitän asianomaisen ministerin vastattavaksi seuraavan kysymyksen:

Mihin toimiin hallitus aikoo ryhtyä varmistaakseen lapsille ja nuorille yhdenvertaisen pääsyn matalan kynnyksen mielenterveyspalveluihin kaikkialla Suomessa?

Helsingissä 4.6.2021

Hanna Holopainen vihr